

KOŃCOWY RAPORT EWALUACYJNY

w projekcie „*Wolontariusze – Wkrętariusze*”

Ewaluacja odbywała się na każdym etapie działań z czynnym zaangażowaniem młodzieży w opracowywanie, kategoryzowanie (w tym dobór kryteriów) i przeprowadzanie ewaluacji. Włączone zostały w nią również metody kreatywne.

SPOTKANIE ONLINE (25-26.03.2021)

Ze względu na pandemię COVID-19 i znaczne wydłużenie projektu skutkujące opóźnieniem planowanych mobilności i działań lokalnych zdecydowaliśmy się przeprowadzić dwudniowe spotkanie online dla wszystkich uczestników projektu z Polski i Włoch. Podczas spotkania uczestnicy mogli lepiej się poznać i zintegrować przy użyciu odpowiednich narzędzi online. Odbyło się Talent Show, podczas którego młodzież prezentowała swoje talenty, prace, zdjęcia, filmiki itp. Drugiego dnia oprócz dalszej integracji rozmawialiśmy na temat głównych wartości w naszym życiu. Oba spotkania zakończyła ewaluacja i refleksja oraz krótkie podsumowanie.

DZIAŁANIE C1: wymiana młodzieży „Międzypokoleniowe więzi rodzinne” zrealizowana w Bassano del Grappa we Włoszech (25-31.05.2021)

Mobilność bazowała na tematyce komunikacji międzypokoleniowej i metodach pozaformalnych. Uczestnicy badali i odkrywali swoje własne emocje i umiejętności komunikacyjne. Siedem dni mobilności zostało podzielonych na 4 ważne części:

1. Dni 1-2: „Czym są emocje i jak je rozpoznać?” – zapoznanie uczestników ze sobą, zacieśnianie więzi, stworzenie fundamentów wzajemnego szacunku i przyjaznego środowiska, rozmowy o naszych emocjach oraz o rozpoznawaniu ich w sobie i innych, ukazanie zróżnicowanych sposobów wyrażania emocji za pośrednictwem teatru i gry aktorskiej.
2. Dni 3-4: „Jak komunikujemy swoje emocje samemu sobie?” – interaktywne warsztaty na temat komunikacji bez przemocy, próba odpowiedzi na pytanie „Co rozumiemy z komunikacji innych osób?”, rozważania na temat różnic w komunikacji między danymi osobami oraz tego, jak ulepszyć komunikację na poziomie indywidualnym i grupowym.
3. Dni 5-6: „Jak komunikujemy swoje emocje innym, a w szczególności osobom należącym do innego pokolenia?” – warsztaty z osobami starszymi mające na celu odkrycie tego, jak komunikacja różni się ze względu na osobę, z którą rozmawiamy, ale także z uwagi na jej wiek, dyskusja o komunikacji między pokoleniami w rodzinie, spotkanie z osobami starszymi (praca w grupach) na temat ich doświadczeń w pracy i komunikacji z lokalną młodzieżą.

4. Dzień 7: Ewaluacja i autorefleksja – warsztat na temat Youthpass i aktywności zamykające mobilność, aby pomóc uczestnikom na bliższe poznanie swoich emocji i ukazanie więzi, jakie powstały podczas dotychczasowego trwania projektu.

DZIAŁANIA LOKALNE I REZULTATY PO PIERWSZEJ MOBILNOŚCI:

- cykl spotkań z seniorami w Centrach Aktywnego i Zdrowego Seniora,
- „Jedna ulica. Tysiące wspomnień” – odtworzenie historii wybranych ulic, mapka i broszura o ich historii, nagranie związanych z nimi osobistych wspomnień. Nauka seniorów cyfrowej obróbki zdjęć i obsługi tableta,
- „Emocjonalna mapa dzielnicy” – wspólne poznawanie historii dzielnicy, zacieśnienie sąsiedzkich więzi, warsztaty cyfrowe, plastyczne, sitodruku, emocjonalna mapa dzielnicy wykonana na płótnie przy wykorzystaniu różnych technik plastycznych,
- integracyjny piknik z seniorami.

DZIAŁANIE C2: wymiana młodzieży „Wkrętariusze” zrealizowana w Łodzi w Polsce (5-13.09.2021)

Mobilność bazowała na tematyce wolontariatu na rzecz osób starszych i metodach pozaformalnych. Uczestnicy realizowali różnorodne aktywności dla osób starszych, odkrywali ich potrzeby i proponowali rozwiązania. Dziewięć dni mobilności zostało podzielonych na 4 ważne części:

1. Integracja i ewaluacja – mobilność rozpoczęły zajęcia integracyjne oraz rozwijające wiedzę obu grup na temat ich kultur, tradycji, jedzenia, ciekawostek, aby móc lepiej zrozumieć wzajemne różnice oraz podobieństwa. Na zakończenie mobilności odbyła się szczegółowa ewaluacja projektu oraz refleksja nad procesem uczenia się i pozyskiwania nowych umiejętności.
2. Wywiady z seniorami – uczestnicy podzieleni na grupy przeprowadzili wywiady w centrum miasta mając na celu diagnozę potrzeb i opinie osób starszych. Pytano między innymi o problemy, jakie występują w porozumiewaniu się między osobami starszymi i młodzieżą, najczęstsze potrzeby seniorów w zakresie wolontariatu czy sposoby na lepsze rozumienie siebie nawzajem tych dwóch kompletnie różnych pokoleń.
3. Wizyta w Centrum Aktywnego i Zdrowego Seniora – przed wizytą uczestnicy przygotowywali się do niej podczas pracy w grupie. Na miejscu młodzież z Włoch opowiedziała o swoim kraju, ale też dowiedziała się więcej na temat Polski. Seniorzy mieli okazję poznać tradycyjne włoskie smaki, a także wspólnie zaśpiewać znane włoskie utwory. Zarówno młodzież, jak i seniorzy mogli uświadomienie sobie, że Polska i Włochy mają ze sobą dużo wspólnego. Uczestnicy zrozumieli także, czego osoby starsze w rzeczywistości potrzebują i pragną od młodzieży.

4. Wolontariat na rzecz seniorów – uczestnicy mogli w praktyce pomóc osobom starszym w codziennych sprawach, przemieszczając się po centrum Łodzi pomagali, z czym tylko mogli: zakupami, dawaniem wskazówek czy choćby rozmową. Następnie opracowali katalog usług wolontariackich zbierający doświadczenia i pomysły z całej mobilności, wskazując rzeczy, które młode osoby mogą robić każdego dnia, aby pomóc seniorom w swoim otoczeniu. Pomogło im to zrozumieć, jak niewiele potrzeba, aby pomóc komuś w potrzebie.

DZIAŁANIA LOKALNE I REZULTATY PO DRUGIEJ MOBILNOŚCI:

- cykl spotkań z seniorami w Centrach Aktywnego i Zdrowego Seniora,
- „Wkrętariusze – złota rączka” – stworzenie punktów informacyjnych akcji, w ramach której starsze osoby mogły zgłaszać zapotrzebowanie na usługi wolontariacie,
- formacja Młodzieżowych Grup Interwencyjnych/Společnych w ramach akcji „Wkrętariusze – złota rączka”,
- „Społeczny Bank Czasu” – stworzenie katalogu wymiany usług wolontariackich (kreatywne działania wolontariackie),
- końcowy happening z konkursami – przybliżenie odbiorcom zakładanych celów i rezultatów projektu, promocja akcji „Wkrętariusze – złota rączka”, konkurs na kreatywne działania młodzieży na rzecz aktywizacji seniora i niwelowania barier międzypokoleniowych.

METODY:

Ewaluacja ex-ante – przed działaniami, głównie wśród liderów grup oraz kadry projektowej (ocena trafności zamierzonych działań z celami projektu oraz spójności planowanych aktywności z poprzednimi działaniami):

- wywiady indywidualne,
- grupowe wywiady fokusowe,
- badania ankietowe – pomiar o charakterze ilościowym,
- list do siebie – opisujący oczekiwania, obawy, motywy, wrażenia z dotychczasowych działań i sugestie dotyczące nowych metod pracy czy wzrostu wiedzy w danym zakresie.

Ewaluacja mid-term – podczas trwania mobilności i działań lokalnych:

- obserwacja – prowadzona przez liderów oraz opiekunów grup (kadra projektowa), a także obserwacja rówieśnicza; obserwacja podczas spotkań, warsztatów i działań lokalnych; wybór konkretnego elementu działania/zachowania w celu poprawy jakości i efektywności działań czy ukształtowanie postawy poprzez pozytywny feedback obserwatora,

- dzienniki – zapisywanie wydarzeń kolejnych dni, zdobytej wiedzy, kompetencji, zmian, codzienne refleksje, pytania, wątpliwości; pomoc w usystematyzowaniu przemyśleń,
- codzienne spotkania ewaluacyjne (badanie jakościowe) – podsumowanie danego dnia mobilności w formie dyskusji/rozmowy, uczestnicy mogli wykorzystywać notatki z dzienników,
- ewaluacyjna ręka – poznanie opinii uczestników (w niewielkich, stałych grupach) na temat różnych aspektów mobilności (każda grupa otrzymywała kartkę, na której narysowana była dłoń, a na każdym z palców było inne pytanie dotyczące ewaluowanego aspektu zgodnie z ustaleniami,
- systematyczna analiza i ocena nabytych kompetencji przez uczestników (przygotowanie do wypełnienia Youthpass’ów oraz podsumowanie spotkań i warsztatów dla seniorów oraz akcji „Wkrętariusze – złota rączka”.),
- monitoring – systematyczne weryfikowanie postępów projektu, bieżące raportowanie i ocena działań projektowych, opracowanego planu działania (zadań i ram czasowych) oraz promocji i osiąganych rezultatów, budżetu (sprawdzanie adekwatności wydatków do założeń projektu).

Ewaluacja ex-post – na zakończenie mobilności, działań lokalnych i całego projektu, ocena realizacji poszczególnych etapów oraz całościowa ocena projektu (trafność, skuteczność, efektywność oddziaływania/wpływ), określenie jakości wypracowanych rezultatów, zgodność projektu w kontekście założonych celów:

- karty Dixit – użycie symboliki kart w celu pobudzenia wyobraźni i ukazania nieoczywistych aspektów i osiągnięć,
- róża wiatrów – na osiach w miejsce kierunku umieszcza się nazwę elementu podlegającego ocenie (np. atmosfera zajęć, przygotowanie merytoryczne, mobilizacja do dalszych działań, stopień zaangażowania itp.),
- ukazanie symbolicznych więzi z włóczki – posłużenie się kłębkami wełny w celu symbolicznego połączenia wszystkich uczestników ze sobą, pokazania zależności, wspomnień, przeżyć, wspólnotowości, integracji,
- ruchoma tarcza – formułowanie twierdzeń nt. działań, ocenie podlegają elementy poszczególnych działań oraz rezultaty jakościowe, np: wzrost wiedzy w danym zakresie, zwiększone kompetencje językowe; potwierdzenie wzrostu wiedzy oraz kompetencji przy zaangażowaniu „kufierka wiedzy”,
- kwestionariusze ankiet – dla seniorów uczestniczących w działaniach, ocenie podlegały różnorodne aspekty: informacja, zgodność z oczekiwaniami, poczęstunek, organizacja i logistyka, jakość spotkań, warsztatów i realizacji usług wolontariackich, praca młodzieży i przedstawicieli organizacji, wsparcie, atmosfera i relacje wśród uczestników,
- analiza i monitoring – ocena mobilności i działań lokalnych w celu oceny osiągnięcia założonych celów, jakości warsztatów i rezultatów oraz innych działań projektowych typu

zarządzanie, promocja, upowszechnianie, ich trwałości i osiągnięcia założonych celów, ocena wartości projektu,

- benchmarking – porównywanie między sobą zrealizowanych mobilności, działań i organizacji partnerskich, w ten sposób ucząc się od siebie, wymieniając doświadczenia oraz zastosowane rozwiązania.

WNIOSKI:

Dzięki podjętym działaniom ewaluacyjnym, przy użyciu wymienionych metod, wysnuto następujące konkluzje:

1. Zainteresowanie uczestników (młodzieży oraz seniorów) działaniami było wysokie, tematyka wpisywała się w ich zainteresowani i odpowiadała na zdiagnozowane potrzeby. Mobilności oraz warsztaty zostały uznane za ciekawe, wartościowe i rozwijające. Uczestnicy byli zaangażowani w działania i otwarci. Akcja „Wkrętariusze – złota rączka” została oceniona jako ciekawa i potrzebna inicjatywa, którą warto kontynuować po zakończeniu projektu. Uczestnicy chętnie poleciliby udział w projekcie innym.
2. Współpraca uczestników w grupie rówieśniczej oraz pomiędzy uczestnikami i seniorami została oceniona wysoko, a atmosfera podczas działań jako bardzo pozytywna. Działania sprzyjały integracji rówieśniczej oraz wzmacnianiu więzi (międzypokoleniowych i międzynarodowych), kształtowaniu postaw szacunku i tolerancji, a także wzajemnemu uczeniu się i nabywaniu nowych kompetencji.
3. Organizację wydarzeń oraz kwestie logistyczne oceniono jako odpowiednie dla tego typu działań. Nie wskazano konieczności zmiany lub dostosowania żadnych aspektów.

Poprzez przeprowadzenie różnorodnych działań ewaluacyjnych przy użyciu zróżnicowanych metod wśród wszystkich grup docelowych i odbiorców działań projektowych, można stwierdzić, że podczas realizacji działań doszło do:

- wzrostu świadomości więzi międzypokoleniowych,
- wzmocnienia i ukształtowania postaw obywatelskich postaw obywatelskich (poszanowanie osób starszych),
- zwiększenia kompetencji lingwistycznych,
- integracji rówieśniczej oraz wzmacniania więzi międzypokoleniowych i międzynarodowych,
- wzbudzania pozytywnych emocji oraz wzrostu samooceny wśród uczestników dzięki pozytywnemu feedbackowi nt. ich działań od osób starszych,
- zwiększenia wiedzy i zaangażowania w wolontariat wśród młodzieży,
- zwiększenia zaangażowania społecznego wśród młodych osób,
- wzrostu świadomości zachodzących zmian i procesów społecznych,

- wzrostu postaw empatycznych wobec osób starszych i ich potrzeb wśród lokalnej społeczności,
- zbudowania relacji między osobami młodymi i starszymi opartej na otwartości, wzajemnej ciekawości, pomocy i poszanowaniu różnic,
- wzmocnienia spójności narodów działających dla wspólnej idei i wymiany dobrych praktyk, doświadczeń, wiedzy,
- pobudzenia zmysłu przedsiębiorczości społecznej i inicjatywy młodych ludzi poprzez kolektywne działania kreatywne na rzecz aktywizacji seniora,
- nabycia umiejętności konstruktywnej samokrytyki,
- wzmocnienia umiejętności autorefleksji.

Organizacja i realizacja działań wywarła także pozytywny wpływ na jakość pracy organizacji partnerskich biorąc pod wzgląd kryterium sprawnego i efektywnego zarządzania w partnerstwie, wdrożenia nowych metod pracy, realizację nowych działań, poszerzenia sieci kontaktów krajowych i międzynarodowych czy budowania potencjału i atrakcyjności obu organizacji poprzez wzrost doświadczenia w realizacji projektów i nabycie nowych kompetencji. Mieliśmy okazję podjąć współpracę z organizacjami pracującymi z osobami starszymi w szerokim spektrum działań i planujemy dalszy rozwój tej współpracy. Propagowanie wolontariatu, zwłaszcza w kontekście międzypokoleniowym, również przyniosło wymierne rezultaty, dlatego będziemy do tej tematyki wracać także w przyszłości.

Zrealizowane działania były wewnętrznie spójne oraz zgodne z założeniami i celami projektu. Przyniosły one założone rezultaty. Nastąpiła interakcja między teorią a praktyką w zakresie edukacji międzypokoleniowej mająca na celu budowanie relacji między ludźmi, wzbudzanie pozytywnych emocji, wzmacnianie więzi.

Wnioski wyciągnięto we współpracy kolektywnej koordynatorów oraz liderów młodzieżowych i samej młodzieży, której zaangażowanie w wydarzenia było kluczowe dla skuteczności i efektywności realizacji działań oraz ich wpływu na poszczególne grupy odbiorców.